

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre	3 korona	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre	5 "			
Egészévre	20 "			

Limonádé.

— május 20.

Erőteltjes egyéniségek sajátsága, hogy egy-két szóban tudnak jellemezni egész korszakokat, helyzeteket és nagy eseményeket. Egyszóval erő van a kifejezéseikben is.

Ilyen tökéletesen jellemző kifejezést talált báró Bánffy Dezső is, a mikor őt Burriánnal való értekezése tárgyában interpellálták. Nem tehet — mondá — közléseket, mert mire azok napvilágot látnának, akkorára limonádé lenne belőlök.

Bánffy báró bizonyára legerőteljesebb egyénisége a szövetség ellenzéknek és vezérkarának. Semmi sem eshetett tőle oly távol, mint a limonádészerű nyilatkozatok, vagy a limonádé édeskés ízére emlékeztető magaviselet.

Nem is limonádéval szolgálhatott báró Bánffy Dezső Burriánbárnak, sőt igen valószínű, hogy nagyon is alapos és határozott felvilágosításokkal kedveskedett neki.

Abból, hogy Bánffy báró semmit sem mondott el Burriánnal való értekezéséből s hogy azért nem mondott semmit, mert tartott nyilatkozatainak limonádészerű értelmezésétől, mégis igen sokra következtetünk. Arra ugyanis, hogy valamivel erősebb itallal vendége meg, olyannal, a melyet a nyilvánosság bajosan téveszthetné össze a lázenyhitő citromos vízzel. Vagy is az egyesült ellenzék sokkal inkább áthátolta annak tudata, minthogy a nemzeti jogok érvényesítésének alkalmát föl ne használná. Alkudozásokkal, engedékenységkel az alkalmat elszalasztani nem szabad. Az egyesült ellenzék tisztában van önmagával. Kell önálló terület, kellene katonai engedmények. E nélkül nincs rend, nincs pénz, nem lesz katona, nem lesznek érvényes kereskedelmi szerződések és gondolni sem lehet a hadügyi költségek emelésére. Nem hogy üres kézzel, de ha csak kevesebbel is jön Burrián, mint a mit a többségi pártok felirata követel, hijába jött, mehet vissza szégyenszemre, kudarcot vallva. Ezt hallhatta Bánffy bárótól, ez pedig minden egyéb, csak nem limonádé.

Hogy az egyesült ellenzék vezértagjai így szilárdan állanak a közösen elfogadott alapon, erre vall az Apponyi

gróf magatartása is. Nem várta be Burriánt, elutazott. A mit Burrián — mondá Apponyi — Kossuthnak mond, azt neki is mondja, így tehát nincs szándékában külön megbeszélések folytatása. Igaza van Apponyigrófnak. Ha az egyesült ellenzék csakugyan ilyen áttörhetlen lánczá alakult, elég ha Burrián báró egy tagjával értekezik. Ha ezzel az egygyel sem ért egyet, a többihez akár ne is fáradt volna, mert a magyar urakat ezuttal nem lehet sem a lábukról levenni, sem a lábukon megvenni.

A szövetséges ellenzék tiszta bort tölt a pohárba, ezuttal csakis tőkéről — a nemzeti akarat tőkéről — szűrt magyar természettel szolgálhat Bécsnek. A ki limonádét akar, azt ne az egyesült ellenzékétől várja, hanem az osztrák-párti és udvari . . . cukrászoktól!

A nagy válság.

— május 20.

Burrián István báró Budapestre érkezése most már kétségtelenül úgy tekinthető, hogy ő hozta meg a király választát a feliratra. Csütörtökön a király embere Darányi Ignác, Bánffy Dezső báróval és Szederkényi Nándorral tanácskozott.

Érdekes beszélgetésről ad hirt budapesti tudósítónk. Ugyanis Szederkényi Nándorral a függetlenségi pártba olvadt Ugron félé árnyalat elnökével folytatott beszélgetést: Megtudta tőle, hogy Burrián nem mint homo regius jött ide, hanem szerepe esupán a hirtívésre és hirtözésre szoritkozik. A felség nem gördit akadályokat a feliratban foglalt követelések teljesítése elé, sőt hajlandó ennek alapján szövetségi kormány kinevezésére is. De miután — bécsi felfogás szerint — a feliratban nincsen kimondott kormányprogram, a királynak az a kívánsága, hogy a szövetség ellenzék nevezze meg valamelyik tagját, aki a többségi pártok kormányzati programját a legutolsó részlegig ő előtte kifejtené.

Természetes azonban, hogy nem pusztán a fenti üzenet elhozatala feladata Burriánbárnak, hanem igyekezni fog tőle telhetőleg a koalíció vezérei előtt tolmácsolni a király felfogását a helyzetet illetőleg.

Egyébként pedig jelenthetjük, hogy tegnap Burrián báró megkezdte az érdemi tanácskozásokat.

Reggel korán kelt, kikocsizott a városligetbe, ahol rövid gyalog sétát is tett. Csak tíz óra előtt valamivel tért vissza szállóbeli

lakására, ahol akkorra Ziehy Jenő gróf már letette névjegyét.

Kevéssel hazajövetele után Polónyi Géza érkezett a lakására, hogy letegye a névjegyét. Miután azonban Burrián otthon volt, fogadta Polónyi Gézát, a kívül fél óra hosszát tanácskozott.

Tudósítónknak a látogatás után alkalma nyílt Polónyi Gézával beszélgetni, aki a legnagyobb készséggel nyilatkozott a tanácskozás során nyert benyomásairól.

Burrián István báró úgy nyilatkozott Polónyi Géza előtt, hogy ő igen kedvező színben látja a helyzetet. Az udvar a lehető legkomolyabban foglalkozik a kormányválság megoldásával és itt Budapesten is alkalma nyílt megállapítani, hogy a koalíció készséggel működik közre az ellentétek áthidalására.

Polónyi Géza igen rokonszenvesen fogadja Burrián báró szereplését s azt hiszi, hogy a király küldöttje nagyon barátságos fogadtatásban fog részesülni az összes politikuskoknál, minthogy nyilvánvalónála a becsületes igyekezet. Vagy pedig — ez a mi véleményünk — igen nagy diplomata a „homoregius”, a ki tud hangulatokat kelteni.

A délelőtt folyamán még a következők tették le névjegyüket Burrián lakásán: Thaly Kálmán, Vázsonyi Vilmos, Sággy Gyula, Kaas Ivor báró, Batthyányi Tivadár gróf és Ugron Gábor.

Kossuth Ferenc kíséreléssel együtt, az eredeti tervtől eltérően, még tegnap este érkezett vissza Zomborból különvonaton. Utközben — mint Szabadkáról táviratozzák — egy ottani újságíró kikérdezte Kossuthot Burrián küldetését illetőleg Kossuth Ferenc oda nyilatkozott, hogy az eredménytelenül fog végződni, ha a többség követelése nem fognak teljesülni. Mert a szövetség ellenzék semmi körülmények között sem térhet el eredeti álláspontjától!

Kossuth Ferenc ma délelőtt értesítette Burriánt megérkezéséről s a király küldöttje 11 óra tájban mindenek előtt Kossuthot kereste fel. Két óra hosszát tanácskozott vele.

A válságra vonatkozó legújabb távirati értesüléseink a következők:

Kossuth Ferenc, a szövetség ellenzék pártok vezérbizottságának elnöke, tegnap értekezett Burrián báróval. Az újságírók előtt kijelentette Kossuth, hogy az értekezlet eredményéről nem nyilatkozhatik. A tanácskozás eredményének megbeszélése végett mára hívta össze a vezérbizottságot.

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

Kossuthnak egyes kiterő megjegyzéseiből arra következtetnek, hogy Burrián mégis hozott engedelményeket.

Képviselői körökben az a hír van elterjedve, hogy Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf legközelebb ismét kihallgatásra hivatnak a Felsőházhoz.

A városok népesedése.

— Május 19.

Ijesztő mérvben szaporodik az országban a naplopók és ingyenélők száma, akik a nagyobb városok népességét szaporítják s a tízevenként ismétlődő népszámlálások eredményét örvendetesen fokozzák. — Városunk boldog önérzettel hangoztatja, hogy lakosságának száma növekszik, holott e mellett napról-napra nagyobb a drágaság és szembeötlőbb a nyomor.

Nálunk a népesedés, a lakosság számának rohamos szaporodása nem fejlődést, gyarapodást, jólétet és boldogságot jelent, hanem azt, hogy itt a henye, dologkerülő csavargók biztos menedékre találnak s munka nélkül is megélhetnek. Boldog, boldogtalan beállít a városba, valamelyik külvárosi beálló koresma istállójában, vagy padlásán meghuzza magát, később város széleken valamint vacokban elhelyezkedik, aztán kiáll és esinálja a szocializmust. Ha jól megfizetik, egy két nap dolgozik, azután pálinka mellett politizál s várja a jó szerencsét, a jövőt, a dicső vagyonfelosztás véres napjának folkelését, az új állami és társadalmi rend elkövetkezését, a mikor a Rothschild báró és a fafűrészelő közt teljes lesz az egyenlőség.

A nagyvárosok népesedését nem a temető, a tisztességes, vagyonos elemek betelepítése mozditja elő, hanem a falusi proletárság, mely otthon nem akar dolgozni s mi-

vel a falvakon jótékonyági egyletek, népkonyhák hiányában munka nélkül fölkapik az ember állá, egyenként és csapatosan vonulnak be a városokba, a hol maga a városi hatóság is nagylelkűen osztogatja a közvagyonból az alamizsnákat, a különböző jótékony egylet is enyhíti a szűkölködők szenvedéseit; a népkonyhán pedig ingyen találhatnak az érkező kosztosoknak.

Ha a városnak öröme szolgál a népesedés e fajtája, létesítsen mentől több emberbaráti intézményt, valamennyit az eddigi rendszer alapján s a hatóság szabadon engedje itt letelepedni a falusi herék ezreit, pár évtized múlva Debrecenből világváros lesz, ha ugyan a lakosság vagyonos osztálya és termelő része győzi vérével táplálni a sok élősdit.

Az itt letelepedő szegénység négy-öt évig eltengődik, községi adót is fizet valamelyest, s szépen, észrevétlen helybéli illetőségüvé válik és ezzel mindenkorra a város nyakába szakad. Ha megunta a munkát s a pálinka tönkretette a szervezetét, bemegy a kórházba s ott éli napjait a város közpénztárának terhére. Egy ideig a kórházban élvezi az ingyenes ellátást és uri kiszolgálást, azután végig látogatja az ország összes kórházait s megindulnak a hivatalokban az illetőséget megállapító hosszas és költséges eljárások, a haszontalan irka-firkák, fogy a tinta, fogy a papíros s a vége a mulatságnak az, hogy a város fizet. Pár évtized óta ez már rendszerré vált s a mióta így is meg lehet élni, kétségbeejtőleg növekszik a léhütők száma, a nagyvárosok népességének örvendetes szaporulata.

Nagyon itt volna már az ideje, hogy a városok a falusi jött-mentek, csavargók, dologkerülő idegen jövevények beözönlését s letelepedését megakadályozza. Már csak az

okból is, hogy a helybéli tisztességes munkások keresetképességét ne gyengíthessék s a közbiztonságot ne zavarják. A sok beözönlő falusi proletár, ha meg is keresi kenyerét, gyermekeivel megtölti az iskolákat s szegénység címén nem fizet tandíjat, ingyenes gyógykezelést igényel s mindez a városnak sok pénzébe kerül. A szegénység nem lehet jogeim arra, hogy a könnyelmű, léha népet a munkás emberek verejtékeiből töltött közpénztárak terhére tartsák el. A ki egészséges, munkabíró, az dolgozzék s meg fog élni a maga erejéből, a ki nem dolgozik, az ne egyék.

Ez az igazság. — Ezt követeli meg az állami és társadalmi rend. Az önhibájukon kívül nyomorra jutott, közsegélyre szoruló egyénekről készséggel gondoskodik az állam, a társadalom. A csavargókról gondoskodik a rendőrség. Toloncoltassa haza illetőségi helyeikre őket, otthon majd elbánnak velük.

Ha a hatóság elég erélyvel és szigorral hajítja végre a törvényeket és szabályrendeleteket, akkor a város rövid idő múlva megtisztul. Aki a városban csavargó, munka nélkül él, az kitoloncolandó. Letelepedést és illetőséget csak olyan egyén szerezhethet, aki méltó arra, hogy a város polgársága kebelébe felvegye.

A közvagyon nem arra való, hogy abból ingyenélők és naplopók tengődjenek, az emberbaráti intézeteknek sem az a céljuk, hogy az ördögnek ágyat vessenek s a könnyelmű, léha, erkölestelen élet táplálására szolgáljanak.

Meg kell a város közönségét szabadtani a fölösleges teherrel s a jóra való, derék, munkás polgárság házatájékát az ingyenélők-től meg kell tisztogatni.

Magyar parasztmilliomosok.

(Érdekes emberek.)

Hazánk különlegességei közé tartoznak a parasztvárosok. A parasztnép az egész világon kis községekben lakik és már igen esinos helyiség az, melyben háromezer lélek van. Magyarországon pedig van parasztváros, melynek hatvanezernél is több a lakója, a tízezer lélekkel bírók meg éppen nem tartoznak a ritkaságok közé. Ennek a különös jelenségnek oka a történelmi viszonyokban rejlik. A hosszú ideig tartó török hódoltság korában ugyanis kénytelen volt a nép minél jobban tömörülni, hogy egyesülten védekezhessenek a támadások ellen. Azóta ez a kényszerítő körülmény ugyan megszűnt, de a parasztvárosok megmaradtak. Ezeknek a helységeknek semmiféle városias jellegük nincs s tulajdonképpen nem is egyebek, mint nagy falvak. Csupa parasztházból állanak, melynek két ablakos keskeny oldala néz az utca felé. Mindegyik mellett kert van. Ha végig megyünk az ilyen helyiségen, mást se látunk, mint két ablakot és deszkakerítést. Bizony jó félóraig tart, amíg az a paraszt, ki a város közepén lakik, akár csak a legközelebb fekvő szántóföldre jut. Ha pedig messze

van a földje, legalább két órával előbb kell felkelnie, hogy idején ott legyen. Az ilyen városi élet tehát a legkevésbé kellemes a parasztnak.

A külsejüknél azonban még sokkal érdekesebb ezen parasztvárosoknak lakossága. A paraszt ugyan más országban is büszke ki és mi voltára, de hazánkban valóságos mintaképei akadnak a büszke parasztnak. Ezek nagy tekintélynek örvendek és jelentős szerepet játszanak, de azért sem életmódjuk sem öltözetük a közönséges paraszttól nem különbözik. Nagy részük nem rendelkezik vagyonnal, de van olyan is, aki — bár ősi szokás szerint cselédjeivel együtt ül asztalhoz — vendégeinek ezüst tálon szolgál fel. Ha tudakozódunk viszonyaik iránt, megtudjuk, hogy több szzezer koronájuk is van, sőt akad köztük még milliomos is.

Jókai Mór igen érdekesen ír például egy ilyen parasztmilliomosról, Bagi Jánosról, aki az elnyomatás korában — az ötvenes és hatvanas években — Szentes és egész környékének leggazdagabb emberei közé tartozott. Bagival történt meg az az eset, hogy midőn egyszer birtokán járkált két zsandár igazolásra szólította fel. Bagi nyugodtan azt felelte, hogy nincs szüksége igazolványra, mert a saját földjén van. A zsandárok ennek nem adtak hitelt és azt

kérdezték, hogy melyik is az ő földje. Midőn pedig erre Bagi kijelentette, hogy minden, amit itt látnak az övé, a zsandárok egész határozottan csavargónak hitték és Szegedre vitték a börtönbe. A börtönben Bagi éppen az ablak mosásával foglalkozott, midőn megpillantotta őt egy őr, aki azelőtt Baginál volt szolgálatban. Az őr csodálkozva kérdezte Bagit, hogyan került oda. Bagi elmondta a történeteket, mire az őr azonnal a megyefőnökhöz futott és jelentést tett a félreértésről. De még neki sem akartak sokáig hinni s csak akkor bocsátották szabadon Bagi uramat, midőn az őr személyes kezességét vállalt érte. Egy másik alkalommal, midőn a szabadságharc után Bagi azelőtti földes ura, Károlyi György gróf pénzzavarba jutott, Bagi felkereste a gróf jószágigazgatóját és alázattal felajánlotta segítségét a „méltságos urak”. A jószágigazgató szánalmas mosolylyal válaszolta, hogy igen-igen sok pénzről, kétszáz ezer forintról van ám szó. Bagi nem vesztette el hidegvérét, kijelentette, hogy kétszáz ezer forint ugyan nincs nála, de elővette régi táskáját, kivett belőle 160.000 forintot és megígérte, hogy a többi három nap alatt meghozza. Ekkor már nem mosolygott az igazgató.

Egy más jellemző dolgot mond el Mikszáth Kálmán is ugyancsak Bagiról. Az új

Lithion tartalmu!

A singléri

Lithion tartalmu!

— SZULTÁN-forrás

hugydító és hughajtó hatássu.

Könnyen emészthető. Szénsavdus. Gyógyviz és üdítő ital. Szakorvosok előkelő betegek, vesebajoknál emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák illetve használják.

Magyarország legelőcsőbb gyógy-és élvezeti-vizeinek egyike. A SZUKTÁN-forrás kutvezetősége. HOLENIA BELA, Eperjes

Kapható: Kontsek Gézánál Debrecen.

Tollhegyen.

Karcolatok.

Tucat számra jelentek már meg Ó Fel-
sége előtt a tucat- és egyébfajta politikusok.
Mindeniköztől tudakolta a király a helyzetet,
felelt mind derekasan, őszintén a maga felfo-
gása szerint.

Még sem elég a kérdés, még sem elég
a felelet. Folytatja a fürkészt Burrián báró,
aztán újfent sorra veszik a már kihallgatot-
takat.

Eszünkbe kell itt jutnia Albrecht főher-
ceg ösmeretes esetének. Az 50 es években
valamelyik alföldi város indházában várta
a vonatot. Kedve kerakedett a néppel való
érintkezésre. Meg is kérdezi az egyik öreg
magyart:

— Volt-e maguknál sok eső?

— Volt, hála Istennek! felel az öreg.

Tovább sétálgat a főherceg. Nem ös-
merte fel az előbb megszólított atyafit, azért
megint csak neki tette fel a habsburgi sza-
batossággal kieszt, mély értelmű kérdést:

— Volt-e maguknál sok eső?

— Volt, volt, generális uram! felel me-
gint a magyar, de már kissé meg is csóválta
a fejét.

Harmadszor is arra felé sétál a főher-
ceg ur. Hanem a véletlen úgy diktálta, hogy
megint csak az öreg magyart szólította
meg:

— Volt-e maguknál sok eső?

De már erre elszakadt a magyar türel-
mének a fonala is! Nagy mérgesen felel:

— Volt, volt! Hogy az ebugatóban is
ne lett volna, mikor már háromszor is meg-
mondtam, hogy volt!

Ezt a kis krónikás adomát azonban

megyefőnök egy izben ebédet adott, melyre
a vidék leggazdagabb emberei mind meg-
voltak hívva, köztük természetesen Bagi is.
A kitűzött órára pontosan megjelent ezüst
gombos kék ünneplőjében. A szolgák azon-
tan nem akarták beereszteni és hivatkoztak
a kapott utasításra, hogy a vendégeket csak
frakkban szabad beocsátaniok. Bagi dühö-
sen ment a legközelebbi szabóhoz, hol a
frakkot és minden hozzávalóját megszerezte,
aztán pedig visszament a megyefőnökhöz. A
vendégek már mind elhelyezkedtek, midőn
Bagi egyszerre felemelkedett, s frakkjának
egyik szárnyát a levebbe dugta. Az istenért,
mit csinál? kiáltották a vendégek. A frak-
komat etetem, — felelt Bagi, — mert ugy-
látszik az van ide meghiva, nem pedig én.

Ugyancsak ezen parasztmilliomosok
egyike volt Nagy András János is, a kit
még ma is legnagyobb jötevőnek nevez
Hódmezővásárhely városa. Ez a Nagy egy
izben fölment a város polgármesteréhez és
elpanaszolta neki, hogy a város ártézi kutja
kevés vizet ad. A polgármester azt válaszolta,
hogy a kut 24 óránként csak 94,000 liter
vizet ad, a mi természetesen kevés a város-
nak. Nagy erre azt mondta, hogy olyan kut-
tat kellene furatni, mely egy millió litert
adna naponta.

A polgármester nagyon helyeselte a
tervet, de kijelentette, hogy az roppant sok
pénzbe kerül. Az öreg Nagy erre nyomban
200 ezer forintot adott a terv megvalósítá-
sára, úgy, hogy Hódmezővásárhelynek ma
már annyi vize van, a mennyi kell.

nem éppen szükséges a mai politikai hely-
zettel kapcsolatba hoznunk. Pedig hát nálunk
is esik az eső!

NAPI HIREK.

Csokonai emlékünnepe.

— május 20.

E percben már bizonyos, hogy Debre-
cen nagy szülöttének évszázados ünnepét
szülővárosa kellő disszel és lelkesedéssel üli
meg.

Az ünnepély kezdi felvenni az országos
ünnep arányait. A Petőfi-társaság ülésén
Zempléni Árpád, a nálunk is ösmert jeles
költő, a halálzási évforduló alkalmából köl-
teményt, Bodnár Zsigmond pedig Csokonai-
ról szóló tanulmányt olvasott fel. A mint már
jelentettük, képviseltetik magukat az ünne-
pélyen a M. Tud. Akadémia, a Kisfaludy- és
a Petőfi-társaság, az országos irodalmi szö-
vetség, a budapesti Egyetemi-kör s ezenkívül
az országnak irodalmi társulatai csaknem
teljes számmal. Városok és iskolák (köztük
a költő által lakott Komárom és Csurgó)
szintén képviselve lesznek.

A bejelentett vendégek elszállásolásáról
kellő gondoskodás történt úgy a szállodák-
ban, mint magánosoknál. Tegnap este érke-
tek meg Szabó Endre, jeles költőnk, és neje
Szabóné Nogáll Janka, a kiváló írónő. Meg-
érkezett Révész Kálmán, kassai ev. ref. es-
peres, a feledhetlen emlékü Révész Imre fia
is, hogy Debrecen nagy ünnepében részt
vehessen.

Debrecen városa koszoruját Vecsey
Imre főjegyző helyezi Csokonai sírjára. Méltó
jele a város halálának nagy fia iránt, kinek
költői dicsősége hervadhatlan koszoruja a
nemes városnak!

Tóth Béla, ki ezt a dolgot elmondja,
még egy kis történetet tud Nagy András
Jánosról. Midőn az alföld—fiúmei vasut
megépítését tervezték, nagy küldöttség já-
rult Bécsbe a király elé, hogy az építésre az
engedélyt kieszközölje. A küldöttségnek Nagy
is tagja volt és általános föltűnést keltett
azáltal, hogy a legfinomabb vendéglőkben, a
hol a küldöttség étkezett, félretolta az evő-
eszközt és a magyar parasztok szokása sze-
rint kivett egy kést a csizmája szárából és
azzal evett.

Este a küldöttség tagjai színházba men-
tek, hol Nagynak melege volt, levetette te-
hát kabátját és ingujjban ült. — Az egyik
szolga kénytelen volt felszólítani, hogy ve-
gye kabátját ismét magára. Nagy sokáig nem
látta be, hogy miért nem szabad neki ing-
ujjban ülnie ott, a hol a hölgyek mélyen
kivágottnak jelennek meg.

Nagy András János egész vagyonát jó-
tékonycélokra hagyta. Gyermekei nem vol-
tak s így senkinek sem juthatott osztályré-
szül az a feladat, hogy vagyonát elpazarolja.
Más parasztmilliomosok boldogabbak (vagy
talán boldogtalanabbak?) voltak s így ezek
a nagy parasztvagyonok is lassankint el-
tűnnek. De azért még mindig vannak olya-
nok, a kik büszkék arra, hogy parasztiok és
megszégyenítésnek tartanak, hogy fiaik pan-
talont viselnének. Van tehát még eredeti-
ség ezekben az embereken — kár, hogy
mindinkább kevesebben lesznek.

Debreceni percc.

május 20.

Csenevész fűcskák szegyenkeznek a nagyerdői
park sugár fái között. Körül vannak kerítve. Az em-
ber azt hinné, hogy ezek pajkos facsemeték voltak,
azért itélték őket karczere. Közelebb megy az em-
ber s akkor tudja meg a jelzőtábláról, hogy azok
Erzsébet-emlékfák. Bizony gondozni kellene
ezeket a fákat, nehogy azt higgye az utas, hogy
Debrecen város kegyeletes emléke is olyan csenevész
csemete, mint az emlékfák!

Ugy főbe kölintották a taligást, hogy eszmé-
letét vesztette. Tüstént panaszra ment és ekképpen
adta elő a baját:

— Ugy fejbe vágott az az ember, instálom,
hogy tüstént boru derült az agyamra!

A kondás számol a gazdájával a reá bizott
malacok dolgában.

— Ezek itt — mondja a tulajdon magaméi,
ezek pedig a bizalmi disztók!

— Időjárás. Jótékony eső hull a
szomjas földre. A gazdának jóleső vigasztal-
lása oly sokféle bajában. Az eső — nyilat-
szik — nem csak nálunk jelentkezett, hanem
valóságilag országos esőnek mondható. Ujab-
ban Kézdivásárhelyről táviratozzák, hogy
ott vasárnap, szerdán és csütörtökön zivatar-
ral vegyes, jelenékeny esőzések voltak.

— Uj Petőfi-és Kossuth-ereklyék.
A Csokonai-ünnepély mindenestre sikerülni
fog, de azt állíthatjuk, hogy a programok
nem utolsó száma lesz a Városi Múzeum
megnyitása. Egyes közleményeinkben már
fogalmat adtunk ennek értékes tartalmáról,
ám alig van nap, hogy az intézők buzgalma
s a közönség érdeklődésének révén ne gya-
porodnék érdekesnél érdekesebb kulturális
kincsekkel. Sámly Béla ur Petőfi három ki-
adatlan költeményét ajándékozta a múze-
umnak. Épp ily becses ajándék a Markovics
Károly uré, a ki Kossuth egy kiadatlan
levelével gyarapította a múzeumot. A Cso-
konai emlékünnepekre érkező vendégeket te-
hát sok érdekes látnivalóval várjuk, a minek
a magunk részéről is örvendünk.

— Ujházy mester kitüntetés. A
mai hivatalos lap érdekes kitüntetés híre
hozza. A mint nekünk Budapestről távira-
tozzák, Ó Felső Ujházy Edét, a Nemzeti
Színház nagynevű művészt, a Ferenc Jó-
zsef lovagkeresztjével tünteti ki. Ez a hír
széles körökben és kivált városunkban, hol
a művészek számos tisztelője, rokona la-
kik, örvendetes meglepetést fog kelteni. —
Akármint hibáztassuk a bukott kormány fi-
tüntetési ügyeit, ezt az egy cselekményét
csakis a legőszintébb elismeréssel fogadjuk.

— Meglepő öngyilkosság. A szom-
széd Nagyváradról szenzációs öngyilkosság
híre táviratozzák meg nekünk. Tegnap d. u.
ugyanis Nagy Géza ügyész főbe lötte ma-
gát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— A városi tisztviselők fize-
téselemelése. Megirtuk annak idején,
hogy Debrecen város tisztviselőinek
fizetés rendezése tárgyában a szervező
bizottság befejezte munkáját. A város a
fizetés rendezési javaslatot kinyomatta
és megküldi minden bizottsági tagnak.
A tervezet részletesen felsorolja úgy

EREDETI
Pilseni sör ősforrás

a pilseni polgári sörfőzdeből, Pilsenből, eredeti hordókban
csapoltatik vasárnap reggeltől a **Márkus Jenő** nagy nyári
kert-éttermében.

az egyes tisztviselők fizetésének emelkedési összegét, mint azokat a megakarításokat, a melyek állások megszüntetéséből háramlanának a városra. Az egész tervezetnek egy főhibája van, hogy a kisebb javadalmazású tisztviselők és a lakbéréknek tekintetében nincsen meg a kellő arány. Bővebben most nem terjeszkedünk ki a javaslatra, de felemlítjük az egyes állásoknál történő fizetésemelkedéseket, a melyek a következők: A polgármesteri állásnál 2176 kor., a főjegyzőinél 1688, két árvaszéki ülnöki állásnál 1092 kor. 80 fillér. A tanácsnokok fizetéséhez 400 kor. lakáspenz járulna és hat évenként 400-400 kor. korpótlék. A városgazda javadalmazása 1800 koronával emelkednek. A középjavalmazású hivatalnokok fizetése mérsékelten javul. Ugy értesülünk, hogy a fizetés javítási tervezet ebben a formában nem kerül a közgyűlés elé, valószínűleg lényeges módosításokat eszközölnek a javaslaton, hogy a fizetésemelkedés közép aránya minden javadalmazásnál kitűnjék.

— **A jog és pénzügyi bizottság** e hó 23-án és 24-én ülést tart, melyen a közgyűlésen el nem intézett ügyek kerülnek tárgyalás alá.

— **Szemle a katonaságnál.** A 39-ig gyalogezred dandárparancsnoka Cankl Rudolf vezérőrnagy e hó 22-én hétfőn rendes tavaszi szemléjének megtartása végett Debrecenbe érkezik. A dandárparancsnokot, aki a szemle végeztével azonnal elutazik a helyőrségi tisztikar ünnepélyes fogadtatásban részesíti.

— **Legfoglalt sztrájkpénztár.** Eszéken Gayer városi kapitány Kirh munkásvezetőnél csütörtökön megtartott házkutaás alkalmával a sztrájkpénztár maradványát, mintegy 600 koronát, lefoglalt. Az összes munkásszervezetek feloszlata küszöbön áll.

— **Elmaradt bizottsági ülés.** A szervező bizottságnak tegnap délutánra volt kitűzve az ülése, mely azonban a bizottsági tagok részvétlensége miatt elmaradt.

— **Nagy ékszerlopás.** Lovag Posner Alfrédnél feljelentést tett a budapesti rendőrségnél, hogy csütörtökön este 8-11 óra között Nagy János-utca 18 sz. alatti lakásáról 40.000 korona értékű igazgyöngysor nyakdiszt loptak el. A nagyértékű ékszer közepén nagyobb gyöngyszemek vannak, ezek mellé kétoldalt kisebb gyöngyök fűződnek. A lánc végére két „S” alakú aranykapocs van erősítve. A rendőrség az ékszeroltvájt keresi.

— **A Sembery-örökség.** Áldatlan viszályok emléke fűződik Sembery Imre, az 1848-49 ik képviselőház kiváló alakjának, hontmegyei dúsgazdag földbirtokosnak hagyatékához. Sembery Imre milliót tévő vagyonát tudvalóval a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek hagyományozta. A végrendelet kiskoru fogadott fia, ifj. Sembery István megtámadta. Az évek óta húzódo pörnek az egyesület igazgatóválasztmánya mai ülésében hozott határozatával véget vetett a mennyiben elhatározta, hogy a kiskoru gyámja által felajánlott 50.000 koronás egyezséget elfogadja.

— **Bányászok mozgalma.** Szirkről írják: Az itteni bányatársulatnál alkalmazott felügyelő ellen mozgalom indult meg a bányászok között és az igazgatóságtól kérték annak elbocsátását. Az igazgatóság nem en-

gedett a munkások kérésének és azért mozgolódni kezdtek. A bányatársulat 14 kilométer hosszú sodronyvasutja, mely erdőn vezet keresztül, ugylátszik veszélyben volt, ezért és mert Szirken csak csekélyszámu csendőrség tartózkodik, a vármegye alispánjától karhatalom kirendelését kérték, melynek megérkezése után a nyugalom helyreállt.

— **Halálos baleset.** A budapesti Betteheim Ottó és Gottlieb gyártelepen egy fűrészgép hajtósíjja elkapta Nikovics Tamás 65 éves gépmunkást és a szerencsétlen embert oly erővel sújtotta a földre, hogy nyomban meghalt. Holttestét a törvényszék orvostani intézetébe vitték. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Alakuló asztaltársaság.** Ma, szombaton este tartja alakuló gyűlését a Csokonai-asztaltársaság. — A gyűlés helye Törő Imre „Csokonai”-hoz címzett vendéglője a Csapó utcán.

x **Csokonai-ünnep.** Imár csak egy nap választ el bennünket dícső költőnk száz éves ünnepélyétől. Az ünnepély rendező bizottsága fáradhatatlanul működik a siker érdekében melynek eredménye már itt is, ott is mutatkozik. A főut kirakatai lassanként megtelnek Csokonai emlékekkel. Egy kis szobor pálmák és nemzeti színű szallagok között, egy festmény vagy egy-egy kép a nagy költőről képezik a kirakat ékességét. Letzer József fényképész egy igen jó reprodukciót készített Csokonai mellkép-festményéről egyet pedig a Ferenczy által alkotott szoborról a két másolat Varga József butorkereskedő kirakataiban látható, felhívjuk ezekre az üzlettulajdonosok figyelmét mint alkalmas kirakat díszre. Ugyancsak Letzer műtermében készültek a fővárosi képeslapok részére másolatok, Csokonay ereklyéiről ezeknek példányai szintén beszerezhetők az atelierben.

— **Tisztviselői hitelegylet Debrecenben.** A köztisztviselők tartozásainak rendezése s hiteligenyeik megfelelő kielégítése már széles körű mozgalmak tárgyát képezte. Általános baj az, hogy tisztviselőink egy része váltó és egyéb súlyos feltételű adóságokba van merülve, mely tartozásait egyszerűen a kamatteher, másrészt a nehéz visszafizetési módokat, de legtöbb esetben a kezesség kérésekkel járó viszont kezességéből eredő számos bajok miatt le nem törlesztheti, hanem mindig mélyebben süllyed az adóságokba. Az alföldi takarékpénztár Debrecen kebelében f. hó 5-én köztisztviselői hitelegylet alakult, melynek célja az, hogy tagjainak 10-20 év alatt egyenlő havi részletekben törlesztendő kötvény kölcsönt nyújtson. Miután a nyújtandó kölcsönök biztosítéka a tagok fizetésén és életbiztosításon fog alapulni, a csoport tagjaitól kezességet nem kíván, a csekély mérvre szorított egyetemleges kezesség pedig az alapszabályok szerint bőséges képzendő veszteségi tartalék mellett a tagokra nézve terhet nem fog jelenteni. Az alakuló értekezleten megjelent köztisztviselők az előterjesztett szabályzatot megvitatás után elfogadták a hitelrészecs csoportot megalakították s a kölcsönbíráló választmány tagjait megválasztották. A hitelegylet, mely Debrecen és vidéke köztisztviselőinek hitelszükségletét remélhetőleg a legkedvezőbben fogja kielégíteni, már megkezdte működését.

— **Járvány.** A Hortobágyról jelentik, hogy az ottani állategészségügyi I. ső körzetben fellépett a rühkór.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jeletettek be: Sebők Mihályné ev. ref. 58 éves, Rozsos Róza ev. ref. 6 napos, Egri Antal ev. ref. 21 éves, Szilágyi Sándor ev. ref. 13 napos, Nagy Sándor ev. ref. 67 éves.

— **Vizsgák a tanonciskolákban.** A iparos tanonciskolákban a zárvizsgálatok június hó 18 tól folytatólagosan 24 ig tartatnak.

— **Vizvezetékügyi bizottság ülése.** E hó 22-én hétfőn délelőtt a vizvezetékügyi bizottság ülést tart. Ideje volna már, hogy a vizvezeték létesítésének ügye előbbre haladjon. Az utóbbi gyakori tüzesetek alkalmával bebizonyult, hogy mennyire nélkülözük azt. Ilyen nagy városban, mint Debrecen bizony nagyon hiányzik és szükséges lenne a vizvezeték és ezért hisszük is, hogy az rövidesen létesített fog.

— **Asszony háboru.** Hadilábon állanak egymással Uszó Eszter és Poresin Istvánné Homok utcai lakosok. Nem is mulasztja el egyikük sem, az ilyen esetekben szokásos saftos megjegyzéseket, híreszteléseket. Szólják szapulják egymást. A gyűlölködés ennek következtében aztán mind jobban elfajult közöttük. — Tegnap véletlenül összetalálkozott a két asszony az utcán. Lett persze mindjárt nagy veszekedés a kölcsönös gyalázkodásból, ami végül verekedéssel nyert befejezést. Miután pedig Poresin Istvánné markosabb asszony, Uszó Esztert kegyetlenül elverte, aki nem is késett aztán az esetet a rendőrségnél bejelenteni.

— **Száguldó lovak.** Nagy riadalmat kellett tegnap délután a Hatvan utcán egy kocsis, mely örületes iramodással száguldott le egyenesen az utca végén még mindég füstölgő Lövy-féle szénatelep felé. Ott volt mind tudjuk néhány nap előtt a nagy tűz. A bakon ülő kocsis és hajdu a legnagyobb erőfeszítéssel sem bírták a megvadult lovakat megfékezni, melyek feltartóztatlanul rohantak a legnagyobb veszedelmére a járókelőknek. Csak a telepen sikerült végre a lovakat megállapítani. A kocsis és a hajdu vágatásközben leestek a kocsiról és jelentékeny sérüléseket szenvedtek. A fogat Ferenczy Elek nyugalmazott főszolgabíró tulajdona.

— **A nőegylet nyári táncmulatsága.** A debreceni jótékony nőegylet táncmulatsága, mely e hó 27-ikén lesz a nagyerdő Dobos Pavillonban, kétségkívül egyik legkedélyesebb mulatsága lesz a szép májusnak. A választmány a meghívókat már kibocsátotta és mindentelkövet, hogy a mulatság sikerét biztosítsa. Jegyek már most is kaphatók a meghívón feltüntetett üzletekben. Mint értesülünk, már is nagyon sokan megváltották jegyeiket a nemes cél iránt való tekintetből. És ez így van jól, mert a debreceni jótékony nőegylet, mely évtizedeken keresztül egyedül állott a jótékony szolgálatában és valláskülönbőség nélkül segítette a szerencsétleneket, szegényeket, gondozta az árvákat és ezeket meg ezeket áldozott sokszor nagyon nagy fáradsággal összegyűjtött filléreiből az általános nyomor enyhítésére, most is ezen irányban folytatja nemes hivatását, emberbaráti munkáját. A mulatság jövedelmét az egylet, a szenvedés sajtolta könyek felszárítására fordítja és mivel az egylet meg van győződve, hogy városunk művelt lelki közönsége mindig jóakaró, nemes részvétet tanúsított azokról, kiket levert a sors keze és földig leroskadt lelkük irgalmat kér a társadalomtól, most is bizalommal hiszi, hogy a nemes

célra rendezendő multság sikerülni fog. Szeretettel kéri az egylet, különösen a választmány tagjait arra, hogy sziveskedjenek jegyeket árusítani és minden kedvező eszközt felhasználni a teljes siker biztosítására. Ez a multság kevésbe kerül és azt szeretné az egylet, ha egyszerű ruhákban jelennének meg a hölgyek, hogy minél kedélyesebb és háziassabb színezele legyen ezen nyári multságának. A Magyarai fiuk pompás zenéje mellett bizonyára jól fog mulatni a fiatalság és el lesz érve az egylet célja is: minél több jövedelem és ennek nyomán minél több könyvetörölhetése.

— **Az állami alkalmazottak országos nyugdíj egyesülete** e hó 28-án vasárnap délután 2 órakor az új városháza nagytermében tartja évi rendes közgyűlését.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A kassai III-ik honvéd gyalogezred termény szállításra pályázatot nyit. Határidő különböző.

— **Vásáráthelyezés.** Máramaros vármegye területéhez tartozó Rahó községben a folyó évi április hó 24 és 25-re esett, de elmaradt országos vásár folyó évi május hó 29 és 30-án fog meg tartatni.

— **A nánási szalmakalapokról.** Hajdu megye legnagyobb iparágát képezik a Hajdu Nánáson készülő szalma kalapok, melyeket a vasut Debrecenen keresztül a világ minden tájára szállít. Mint tudomásunkra jutott, ezek a kalapok oly nagy mennyiségben készíttetnek, hogy a megrendeléseknek a gyár alig tud eleget tenni. Annál sajtáságosabbnak tűnik fel az a körülmény, hogy ennek az egyetlen egy nagyobb kiviteli cikkünknek kiszállítására a posta sohasem rendelkezik elegendő számu kocsiival, így a küldemények a legtöbb esetben lemaradnak, késéssel indítanak el. Talán a kereskedelmi és iparkamara tehetne ez ügyben lépéseket, mint a mely testületnek érdekébe vág hazai iparunknak minél nagyobb mértékbeni fejlesztése.

— **Megtalált hulla.** E napokban jelentették Jávorka János dévai erdőkerülő titoktejes elhunását. A mint Déváról jelentik, Jávorka hulláját a gredistyei havasokon cirkáló esendőrőjrat megtalálta. — Az erdőőr hivatasának lett áldozata. Az erdőben alighanem vadászokkal találkozott. — Jávorka Jánosról tudva volt, hogy a vadászokat erőlyesen üldözte. A vizsgálat megállapította, hogy Jávorka fején három lövést ejtettek, azonkívül a szájában is egy golyó érte. — Valószínű, hogy több vadász golyója ölte meg a lelkiismeretes erdőőrt. Mindeddig nem sikerült a tetteseket kézrekeríteni. A nyomozás erőlyesen folyik.

— **Székely lakodalom.** A százados Csokonai ünnep keretében bemutatandó Székely lakodalom előadására a próbák serényen folynak. A rendezőség lázas tevékenységet fejt ki, hogy a legsikerültebb alakításf nyújtása, az eredetiség teljes jellegét kölcsönözze az előadásnak. A szereplők egytől egyig kitűnő erők és bizonyára a legnagyobb tetszést fogják közreműködésükkel kivívni. Az érdeklődés a közönség körében oly nagy, hogy már csaknem az összes jegyek elfogytak. — A főpróbát ma tartják meg a színházban.

— **Eltört a lába.** Nagy mosást rendezett tegnap Némethy Jánosné libakerti lakos. A 63 éves öreg asszony egy faszalmolyra állva végezte dolgát. A teknőből kilocsesant szappanos víztől sikos lett a lába alatt levő deszka alkalmatosság és egyszerre hirtelen hanyat bukott munkaközben. Az

esés oly szerencsétlenül történt, hogy eltört az egyik karja. Némethinét beszállították a kózkórházba és miután ott sebet bekötözték most lakásán ápolják.

x **Az Amatőr.** Kéthétről kéthétre mindig új, meg új művészeti kérdésekkel foglalkoztatja olvasóit „Az Amatőr.” E szép művészi fényképezési folyóiratnak most megjelent 16 ik száma ismét a művészi aktfényképezés problémáival foglalkozik melyről cikket Halasi Andor írt, illusztrációkat pedig hozzá a berlini nagy fotóművésznek, Hanni Schwarznak mesteri aktfelvételei szolgáltattak. De a többi művészi fényképek előállításának titkait feltáró cikkek is, mint a Kelen Béla dr., Joacovich Pál dr., Raabe G. Adolf, Kohlman Artur dr. szerkesztők cikkei. b6 rovatai s a mindezeket tartkító szebbnél szebb művészi képek igazán legszebb folyóiratunkká emelik e fiatal lapot. Felesleges tehát hangsúlyoznunk azt, hogy minden magyar amatőr — és szakfényképező is — sokat tanulhat és izlését fejlesztheti az Amatőr révén, melynek előfizetési ára negyedévre 3 korona 50 fillér. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal, ha ez iránt hozzá (VII. Király-utca 89. sz. alá) fordulnak az érdeklődők.

x **Miklósné és Tsa.** bőrdíj (koffer-gyára Debrecen Piac u. 26. sz. a nagvtrafik mellett. Állandóannagyraktártart, mindenféle saját gyártmányu utazó kofferekben, kézi kofferekben, piaci és iskolai táskákban elfogad minden e szakmába vágó megrendeléseket és javításokat, legpontosabb és legolcsóbb árak mellett.

x **Antidol** a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás, nátha ellen. A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a tenyéren eldörzsölve s a használati utasítás szerint belegezve: azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja minden naps mindenki jót mond róla: kérdezze ösmerőseit, hogy: használta-e már az Antidolt? Egy üvegeske ára 1 kor. 20 fillér; 35-ször mulaszthatja el fejfájást. Debrecenben kapható: Mihalovits, Grosz Nagy Ferenc, Muraközy, Tóth Béla és Balázs Odön gyógyszerész uraknál.

x **Valódi panamakalapok** darabja 5 és 6 Korona, **legszebb turista s tenis ingek** 4—5 és 6 Korona Feketénel.

x **Használja** a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyszarvu** gyógyszerár.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Eötvös Bálint bünpöre.

— május 20.

A budapesti kir. ítélőtábla első bünető tanácsa Trenveisz István elnöklésével tegnap tárgyalta dr. Eötvös Bálint volt országgyűlési képviselő családi bünpörét. A budapesti bünető törvényszék tudvalevőleg három évi fegyházra ítélte Eötvöst, aki az ítélet ellen felebbezett.

Az eset előzményei röviden a következők:

Kaciány Károlyné öt esztendővel ezelőtt Nagyváradról feljött Budapestre, s itt felkereste rokonát, Eötvös Bálint dr., akinek elpanaszolta, hogy a férjével rosszul él s nem akar többé visszamenni hozzája. Elmondta Eötvösnek, hogy a közszerzeményi vagyontól reá eső részt szeretné kivonni a férje kezelése alól, úgy hogy a férj ne tehesse rá a kezét. Hosszas tanácskozás után megállapodtak abban, hogy Kaciányné életjáradéki szerződést köt Eötvössel. Az asszony, ha valami módon megkapja a vagyont, átadja a pénz Eötvösnek, aki bizonyos összegű életjáradék fizetésére kötelezi magát. Ebben megállapodván, arról kellett gondoskodni, hogy hát a vagyont miképen vonhatnák el a férj keze alól. Ennek a módját is kieszelte

Eötvös. Kiállítatott az asszonnyal két darab, egyenkint, negyvenötezer koronáról szóló váltót s ezeket peresítette a férj ellen, de nem a saját, hanem a segédje, Darvas Béla dr. ügyvédjelölt neve alatt. A pár az asszony elmakacsolásával végződött, mire Eötvös 90,000 korona erejéig lefoglaltatta a férjnek minden ingóságát. Így került a 90,000 korona Eötvös birtokába, s ekkor megkötötték az életjáradéki szerződést, amely azonban — a vád szerint — csak szinlelt szerződés volt, s csak arra való, hogy a férj hatalma alól egészen elvonják. Eötvös viszont azt állítja, hogy az életjáradéki szerződés komoly volt, amit bizonyít az a körülmény is, hogy közel három esztendeig pontosan fizette a járadékot. Igaz, hogy azután fennakadást szenvedett, de ez az ő hibáján kívül történt. Elmondja ugyanis, hogy a pénz — Kaciányné jóváhagyásával — a csepelszigeti takarékpénztár részvényeibe fektette, mint-hogy pedig az intézet megbukott, a részvények értéktelenné váltak. Ő Kaciányt nem tévesztette meg, szándéka becsületes volt, a szerződést komolynak vette. Igaz, hogy sem a tőkét, sem a járadékot most előteremteni nem tudja, de ennek a csepelszigeti szerencsétlen vállalkozás az oka.

A bíróság Eötvös Bálint drt. csalás büntettségért három évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre valamint a fennmaradó kárösszegnek, 84000 koronának megtérítésére ítélte.

Az ügyész súlyosbításért, Eötvös fölmentés végett felebbezett.

A kir. táblán ma Haupt Albert bíró referálta az ügyet. A vádat Balogh György dr. főügyész helyettes képviseli, a védelmet Veisz Sándor dr. látja el.

A tárgyaláson Eötvös Bálint személyesen is megjelent.

A bünpör adatainak ismertetése után Veisz Sándor kir. védő a bizonyítás kiegészítését kérte. Kéri több új tanúnak kihallgatását arra nézve, hogy az életjáradéki szerződés nem tisztelt szerződés volt és hogy Kaciányné beleegyezett abba, hogy pénzt Eötvös csepelszigeti részvényekbe fektette. Kéri Eötvös Károly országgyűlési képviselőnek, a vádlott édesapjának kihallgatását is, aki igazolni fogja, hogy Kaciányné nála járt, s kérte őt, hogy az életjáradéki szerződés betartásáért vállaljon kezességet a fiáért.

Balogh György főügyész helyettes a bizonyítás kiegészítésének mellőzését kéri, mert a tanúk semmi újat nem mondhatnak, Eötvös Károlyt pedig oly közeli vérkötélék fűzi a vádlotthoz, hogy vallomása a legnagyobb mértékben elfogult lenne.

A tábla a bizonyítás kiegészítésének helyt adott s a június hó 23 ára kitűzött folytatolagos tárgyaláson pótlólag ki fogják hallgatni: Pollacsek Amadeus, Eötvös Károly, Schwarz Géza és Képes Gyula dr. tanukat.

A **nagymihályi mandátum.** Ma délelőtt folytatta a kir. Curia választási tanácsa Paiss Andor elnöklése alatt s Istvánffy Gyula előadásában a dr. Demkó Kálmán országgyűlési képviselő mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását.

A mai tárgyaláson dr. Ragályi Lajos a kérvényező képviselője válaszolt a mandátumot védő dr. Nagy Dezső tegnap mondott beszédére. Dr. Ragályi konstátálta, hogy dr. Demkó megbizottja, nem tagadja s így hallgatólag beismerte azt, hogy a megválasztott képviselő személyesen tárgyalt az addig az ellenpárthoz tartozott Weinberger Zsigmond nagymihályi Csillag vendéglőssel és neki ezen tárgyalások eredményeként 3000 koronát fizetett. Beismerte továbbá, hogy a képviselő hozzájárult egy bankett rendezéséhez, valamint nem tagadta azt sem, hogy egyes korteseknek nagyobb összegű pénzt bocsátott rendelkezésre.

Nagy Dezső dr. viszonzválasza után Paiss elnök elmondta, hogy a kir. Curia határozatát f. hó 25-én délelőtt fogja kihirdetni.

TAVIRATOK.

Merénylet Rozdesztvenszky ellen.

Szentpétervár, máj. 19. Rozdesztvenszky, az orosz hajóhad főparancsnoka ellen merényletet kíséreltek meg. A merénylők méreggel akarták elpusztítani, szándékuk azonban nem sikerült, bár a mérég kínos altesti bántalmakat okozott.

A háboru.

Szentpétervár, május 19. Néhány ujonnan alakított és mozgósított speciális fegyvernemhez tartozó csapat lóállományának kiegészítése végett a varsói, moszkvai, kievi és kazáni katonai kerületek 15 járásában csapatlovazást rendeltek el.

Uj adóhivatal Szatmárban.

Szatmár, május 19. A pénzügyminiszter Erdőd szatmármegyei községben új adóhivatalt állított fel, mivel Szatmár város adóhivatala, a hova 95 község van beosztva, nem képes a teendőknél megfelelni és ezért 28 községet Erdőd község központtal felállított új adóhivatalhoz osztanak be.

Orosz reformok.

Szentpétervár, május 19. Császári rendelet szerint a földmívelésügyi miniszterium átalakul földmívelési felső igazgatósággá és központi igazgatóság létesül agrár ügyekre, mely az udvari, a pénzügyi, igazságügyi és belügyminiszterekből, valamint a nevezett új igazgatóság fővezetőjéből fog állani. — Meghívták az államtanácsba Jermolo volt földmívelésügyi minisztert, Bolgoruki herceg főudvarmestert és Slippe tulia kormányzót.

Angol katonai kegyetlenségek.

London, május 19. Az alsóház mai ülésén Pretiman tengerészetiügyi miniszteriumi államtitkár felelt arra az interpellációra, a melyben arról volt szó, hogy a Kent nevű cirkálóhajón egy tengerészhadapródot társai ki akartak korbácsolni, miután álhadbírósgot tartottak és kijelentette, hogy a miniszterium a Kent parancsnokát elmozdította állásától és rendelkezési állományba helyezte. A többi hibás személy is kellőképen megbüntetik. A tengerészeti főhatóság elhatározta, hogy elejét veszi annak, hogy az ilyen események a jövőben is előforduljanak. Percy külügyi államtitkár tudatta, hogy a sanghaji angol főkonzul előterjesztést tett az alkirálynál a Canton folyón még mindig tartó vízirabló-üzelmek miatt. Az angol kormány ebben az ügyben érintkezésbe lépett a pekingi angol követtel. A költségvetés tárgyalása során többen azt a kérdést intézik az admirálisához, hogy valóban fennforog-e annak a szándéka, hogy Rossythban hadművelési alapot teremtsenek. Lee admirálisi civillord azt feleli, hogy a tengerészeti főhatóság Rossythra vonatkozó terveit és politikáját illetőleg nyilatkozni fog, ha a törvényjavaslatot később a Ház elé terjesztik.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, május 19.

Buzakinálát javult, vételkedv mérsékelt. Bágyadt irányzat mellett 12,000 m. mázsa kerültforgalomba, 5—10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonacemüek változatlanok. Idő: változó.

Buza áprilisra	17.86—88.
" májusra	16.44—46.
" októberre	00
Rozs áprilisra	13.34—36.
Zab októberre	13.66—68.
Tengeri áprilisra	11.44—46.
" májusra	15.46—48.
" júliusra	14.72—74.
" októberre	23.30—50.

Törvénykezés.

§ Feltűnő felmentések. Ha így folynak az esküdtszéki tárgyalások, a mint megindultak, az intézmény tökéletesen lejárja magát. Kivált a gyilkos urak lehetnek megelégedve: most is két gyilkossági ügyben hoztak az esküdtszékek felmentő ítéletet. Nagyváradon négy napig izgalmas tárgyalás után meglepő ítéletet hozott a polgárbírósg a pusztatoldi gyilkosság bűnügyében. A bér-gyilkosságra való felbujtással vádolt Parag Lajos pusztatoldi földbirtokost, ki a súlyos vád terhe alatt egy esztendő óta szenved vizsgálati fogságot, ki azonban a vizsgálat során tett beismerését a végtárgyaláson visszavonta, az esküdtszék nem találta vétkesnek és ennek folytán a törvényszék felmentette és nyomban szabadlábra helyezte. A gyilkosság végrehajtói azonban bűnösöknek találtattak és elítéltek. A szatmári esküdtszék tárgyalta Fekete János földműves bűnügyét, aki részeg állapotban földműves társát agyonütötte. — Az esküdtszék bűnösnek mondták ki a gyilkosság elkövetésében, de tettét beszámíthatatlan állapotban elkövetettnek mondták ki. A bíróság az esküdtszék ítélete alapján felmentette Feketét. Az ítélet ellen az ügyész semmisségi panaszt jelentett be. Hogy az ilyen tulzottan humánus fölfogás nem lehet jóhatással a rosszrahaló köznépre, azt bizonyítgatnunk fölösleges.

§ Szerencsétlenség gondatlanságából. A gondatlanságból származó szerencsétlenségnek lett áldozata néhány hónappal ezelőtt. Főlegyházy Margit tehetős hajduböszörményi polgár leánykája. A gyermek a szomszédságukban lakó Fróna Sándor molnár mester 12 éves fiával játszadozott, miközben a fiu lekasztotta apjának falon függő puskáját és ráfogva azt enyelegve odaszólt

neki, Margit most lelöllek. A következő perében a lövés eldördült és a leányka homlokán találva ájultan rogyott — össze. Öt napi kínlás után meghalt. A fiu apja Fróna Sándor ellen a törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén megindította az eljárást, mert a töltött fegyvert szabadon hagyta és csak így kerülhetett az a fiu keze ügyébe. Tegnap volt a tárgyalás az ügyben és a törvényszék 50 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat. Az ítélet jogerős.

§ Szélhámós irnok. Néhányszor megemlékeztünk a multban Hosszu István volt törvényszéki irnok egyes dolgával. A viharos multu fiatalember eleinte azzal tünt fel, hogy detektívnek adta ki magát és a szemtelenségig menő vakmerőséggel betolakodott mindenüvé. Különösen pedig kisebb vendéglőke és szállodákat látogatott nagy előszeretettel, ahol magát a főkapitány által titkos rendőri kutatásokkal megbízott fórumnak mutatta be és mint ilyen erélyes hangon diskurálgatott a tulajdonosokkal. — Természetesen zsarolási szándékból játszotta ezt a komédiát. — Csakhamar rájöttek azonban a szélhámóságára és ez a mellékkeresete megszűnt Hosszu Istvánnak, aki aztán más uton igyekezett ezt pótolni. A mult hónapban két ismerőse névalírásának váltóra való hamisításával felvett a Debreceni Hitelbanktól 300 koronát. Ezen manipulációján rajtavesztett és letartóztaták. Mielőtt a váltóhamisítást elkövette a Kossuth dalkör pénztárnokától esalt ki körmönfont módon 17 koronát, aki szintén feljelentést tett ellene. A törvényszék tegnap tartotta a rozsz utra tévedt fiatalember ügyében a tárgyalást. Váltóhamisítás és csalásban mondta ki bűnösnek, és elítélte 6 havi és 8 napi börtönre. Az ítéletben a vádlott megnyugodott.

§ Tolvaj leány. Tamás (Büdi) Anna enyveskező leányzó javíthatatlan tolvaj, aki már megszámlálhatatlan lopást követett el. Jelenleg is kettő terheli a lelkét, melyek elkövetéséért egy-egy évi börtönt szabott rá a törvényszék. — A két büntetést kérésére most egyesítették és így két esztendő helyett csak egy év és 11 hóig lesz kénytelen a hüvösön ülni.

STOÓSZ

Elsőrangú Klimatikus gyógyhely,
hidegvíz-gyógyfürdő
(Abauj-tornamegye).

fekszik 650 méterre a tenger színe fölött, fenyvesek között, a szelek ellen teljesen védett völgyben Klimája enyhe, levegője tökéletesen pormentes, sétányagonozottak, ivóvize páratlan és tavaszi meg őszi időjárása kellemes. Az észszerű hidegvíz gyógy mód, villamozás, massape és tejgyógy mód Czifrusz Dezzó dr. királyi tanácsos (ki télen San-Remoban gyakorló orvos) felügyelete alatt alkalmaztatnak.

A szobaárak igen mérsékelték. Az ellátás kitűnő és olcsó. Az elő és utóidény alatt jelentékeny árleengedés.

Fürdőóvad május 15-től szeptember 30. — Posta-távirda helyben. Vasúti állomás MECENZÉS. — Kimerítő prospektust kívánatra küld.

a fürdőigazgatóság

ANGELOTTI

MUTATÓ

Május 20-án

Május 20-án

**Első nagy
megnyitó előadás.**
az „Arany Bika” szállodában.

Busson csoport

szelezációs mutatványával: **Egy
Varieté a Varieté színpadon.**

Hirneves

Stersohn

fog-légtornász

Darlon

nyújtó- és kapa-
ugró

egyveleg mutatványaikkal.

Davons

esoda majma, az ugynevezett II-ik
„Consul” mint Akrobata.

Toisset

látványos zenemutatvány.

Vasvári Adolf

budapesti komikus saját alakításaival.

Reneé D' Ormesson

francia excentrique.

Schura Kraszawitca

dán-orosz hangverseny énekesnő.

Bodrogi Rezső

jellem-komikus.

Komlósi Emma

kuplé-énekesnő.

Rádai Teréz

szubrette.

Soldos Gizella

operette-énekesnő.

Fodor Elza

énekesnő és ta-
rantellatáncosnő

Rétei Vilmos

komikus.

Wagner Lajos

kuplé-énekes.

Grätz Károly

karmester.

Kezdeté 8 órakor.

Belépti-díj 1 kor.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget,
hogy a kert, kedvezőtlen idő esetén tel-
jesen fedve van, tehát akár esős, akár
szép időben az előadás megtartatik.

Az előadások teljes műsora — úgy mint
eddig — szigorúan családi jellegűek és fe-
lette szórakoztatók.

Becses pártfogásért esd

ÖZV. ANGELOTTI VILMOSNÉ,
igazgató.

Kitűnő ételek és italokról, nemkülönben
pontos és szolid kiszolgálásról gondoskodik

NÉMETH ANDRÁS és TÁRSA.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

NYAVAJATÖRÉS!!

Ki nyavajatorés, göres és más ideges állapotba szen-
ved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a
szabad. „Hattyu gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt.**

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes ala-
pítvány folytán a debreceni ref. Egyház
tulajdonát képező azon földterület, mely
a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és
Ferencz József lovasági laktanya között
fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké
földaraboltatván: e házhelyek mérsékelt
áron s igen kedvező részletfizetési föl-
tetelek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi
ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905 április 20.

a debreceni ref. egyház
küldöttsége.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

DEBRECEN, (Iparbankudvar.)

Értékpapírok vétele és eladása.

Sorsjegyek eladása készpénzért és részletfizetésre.

Előlegek értékpapírokra, sorsjegyekre, ékszerekre.

Szelvények beváltása.

Sorsolások költségmentes megvizsgálása.

Ércpénzek vétele és eladása

Pénzbetétek kamatozása.

Váltóra hitelnyújtás.

Osztálysorsjegyek föelárusítója.
JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖK FÖLDRE vagy HÁZRA
a legelőnyösebb feltételek mellett.

Nyiló viragok, csokrok, koszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyü-
mölesfák, díszcserjék, gömbákácfaakat és más kertészethe vágó
növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

A Dr. BORSOS-FÉLE

HAJSZESZ

teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készülő
hajerősítő, mely kiváló eredménnyel használható
ugy a hajhullás vagy a hajvégek megtörése
és széthasadozása, mint a fej elkorpasodása vagy
a haj molyosodása ellen.

A haj növést előmozdítja. Legjobb óvszer a haj-
betegségek ellen. Sem a fejbőrt, sem az ágy nemüt
nem piszkolja. — Hatása biztos!

Egy üveg dr. Borsos-féle HAJSZESZ ára
1 korona. — Kettős (nagy) üveg 2 korona.

Készítő hely:

MIHALOVITS J. gyógyszerháza Debrecen.

THURZOFÖRED

házilag kezelt klimatikus gyógyhely.

Vizgyógyintézet

Szopos vármegye déli részén 572 méter a tenger színe fölött, pompás és nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. Kitünő forrásvív. Alandó fürdőorvos dr. FANZLERLAJOS. Bpesti lakása: II. Medve-u.9.

Évad: május 15-től, szeptember 15-ig.

Vasuti állomás: Gölnicbánya—Thurzóföred. Posta és távirat állomás—Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Menesdorfer Károly, Gölnicbánya.
Szepesmegye.

Hirdetmény.

A Kövesdy János-fele alapítványból 25 fiu és 25 leány együtt 50 gyermek fog téli ruhával és csizmával ellátatni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen ruhákhoz szükséges szöveket, valamint a csizmákat szállítani óhajtják, hogy szövetmintáikat az árak megjelölésével együtt és egy pár minta csizmát az ára megjelölésével együtt a közgyámi hivatalhoz a **f. évi május hó 27-ik napjának délutáni 5 órájáig** adják be.

Bővebb értesítést ugyancsak a közgyámi hivatal ad (Városház, I. emelet 28. sz. alatt.)

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debreen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

●● Fügönyök ●●

!●● Agy- és asztalterítők ●●!

!●● Linoleum ●●!

Óriási raktár

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„**TRIAS**“ 31 3—*

2—3 napi Lefeeskendezéssel a folyást utóbj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégebb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. — Férfiaknak kor. 2.75 néknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Feeszkendők külön 1 korona. — Raktár Budapestén Török József gyógyszerárban Király utca 12 és a legtöbb vidéki gyógyszerárban. — Titoktartás mellett küldi a készítő is Papp gyógyszerára Tiszaszentimrén Főutca 101 szám.

ERDŐ-BÉNYE

gyógyfürdő
Zemplénavármegyében.

A fürdő-idény május 28-án kezdődik és tart szeptember 15-ig.

Hatása: gazdag vas- és timsó-tartalmánál fogva kitünő a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, görvélykórban, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek. Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malarikus bajokban szenvedők részére. Gyógyhasználatra az ujonnan fölépült fürdőlakban 20 fürdőszobában 4 porcellán-, 4 réz- és 24 fakád van elhelyezve. Ezenkívül négy kisebb szoba a hidegvizgyógyimóddhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal, teljes zuhanykészlettel, izasztó kamarával, 2 pakolóágygyal és a villamos fürdőhöz szükséges készletekkel—Használhatók iszap-, sós- és villám-fürdők; masszázs-, izasztó- és hidegviz-gyógyimód. Ivó-gyógyimóddhoz mindenféle ásványvíz van készletben. A fürdővendégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyiségén s lakásokon kívül esinos berendezéssel s villamos esongóval ellátott 79 szoba áll rendelkezésre. Szórakozásra szolgálak: esinos ét-, tánc-, olvasó- s nőterem, könyvtár, hírlapok, billiárd, társas- és torna-játékok, naponkint kétszeri térszene. Terjedelmes, árnyékos erdei sétá-utak. Kápolna. Fürdővendéglős: **Bock Imre S. a.** ujhelyről Az étkezés olcsó és kifogástalan Az izraelita vendéglő esinos, új verendás épületben van elhelyezve Hazi gyógytar posta, és telefon állomás helyben van. Sür-gönyök Erdőbényére címzendők ahol táviró állomás van. Vasuti állomás személyvonatokhoz erdő Bénye gyógy-fürdő gyorsvonatokhoz Liszka-Tolcsna, a honnan és hova jutányos bérkoesi közlekedés van berendezve.—Fürdőorvos: **Asztalos Kálmán dr.** Erdő Bényéről. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

A XVI-ik magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték nyereményeinek sorozata.

110.000 sorsj. 55.000 nyer.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

	korona
1 utalom	600000
1 nyer. á	400000
1	200000
2	100000
1	90000
2	80000
1	70000
2	60000
1	50000
1	40000
5	30000
3	25000
8	20000
8	15000
36	10000
67	5000
3	3000
437	2000
803	1000
1528	500
140	300
34450	200
4850	170
4850	130
100	100
4350	80
3350	40

55000 nyer. és jut. összegben 14,459,000

FELHIVÁS

a **XVI-ik** magy. kir. szab. osztálysorsjátékhoz.

Az első osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolcad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Az eredeti sorsjegyek szeleküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet.

A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüsszegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

Becsés megrendelését sziveskedjék mihamarabb hozzám juttatni.

Gaedicke A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődjé.

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Gaedicke szerencséseje

Óriási!

Rövid időn belül

15 milliót

fizettem ki t. vevőimnek, köztük a következő főnyereményeket:

600000 kor.	62551 szám
400000	11119
400000	28916
400000	33464
100000	42758
100000	49878
100000	87991
70000	60912
60000	17357
60000	78863
60000	82528
60000	97263
30000	6920
30000	38691
30000	90964
25000	23481
25000	30049
25000	44411
25000	87851
20000	14674
20000	28950
20000	33402
20000	35862
20000	44410
20000	55565
20000	60781
20000	78848
20000	88874
15000	31121
15000	57734
15000	77950
15000	82506